

Zavod za prostorno planiranje

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE KUKLJICA

Obrazloženje

16.06.2008

Obrazloženje

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Općine Kukljica u odnosu na prostor i sustave Županije i Države

Prostor Općine zaprema krajnji jugoistočni dio otoka Ugljana, koji je prometnom infrastrukturom - mostom povezan sa susjednim otokom Pašmanom.

Ugljan i Pašman su kopnu najbliže otoci zadarskog arhipelaga, odvojeni od kopna Zadarskim kanalom širokim između 4 i 6 km. S jugoistočne strane prema otoku Ižu i Dugom otoku pruža se Srednji kanal s najmanjom udaljenošću do Iža 5 km, a do Dugog otoka 9 km, kolika je udaljenost i do najbližih otočića kornatske otočne skupine. Općini pripadaju i nenastanjeni rubni otočići Mišnjak, Karantunić, Bisage i Golac, te nešto udaljeniji Veli škoj.

Po veličini Kukljica zauzima treće mjesto na otoku Ugljanu iza naselja Preko i Kali. Zbog blizine Zadra na otoku se nisu razvila središta mikroregionalnog značenja iako naselje Preko zbog svog prometnog položaja ima razvijenije urbane funkcije od preostala dva općinska središta.

Kukljica je jedna od značajnijih turističkih destinacija na županijskom području u čijem turističkom proizvodu sudjeluje s oko 1300 postelja.

Sa susjednim otokom Pašmanom teritorij općine Kukljica zatvara akvatorij uvale Ždrelašćica. Ta uvala s nautičkog aspekta ima jedinstveno značenje u sklopu cijelokupnog pomorskog državnog teritorija, budući da se nalazi u središtu najrazvedenijeg jadranskog područja, kojim prolazi glavnina prometnih tokova od kopna prema Kornatima i Dugom otoku. Frekvencija nautičkog prometa tog akvatorija razvidna je u činjenici da je u krugu od svega dvadesetak kilometara smješteno preko 20% ukupnog kapaciteta nautičkih luka.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Tablica 1: Podaci o površini, stanovnicima, stanovima i domaćinstvima, te gustoća naseljenosti u odnosu na Županiju

ZADARSKA ŽUPANIJA	POVRŠINA		STANOVNICI				STANOVI		DOMAĆINSTVA		GUST. NAS.
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	st/km ²	
Županija	3.643,33	100,0	214.614	100,0	162.045	100,0	91.932	100,0	59.122	52.359	44
Kukljica	6,78	100	868	100	650	100	653	1,5	274	235	96

Tablica 2: Podaci o površini, stanovnicima i gustoći naseljenosti 2001. god. u odnosu na geografska područja

PODRUČJE OPĆINE	Površina		Stanovnici				Gustoća naseljenosti (stan/km ²)	
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.
	km ²	udio u površini Općine (%)	broj	%	broj	%	broj	broj
Obalno	-	-	-	-	-	-	-	-
Otočno	6,78	100,0	868	100	650	100	128	96
Općina ukupno	6,78	100,0	868	100	650	100	128	96

Općina Kukljica je jedna od tri općine otoka Ugljana. Kao najmanja upravno-teritorijalna jedinica Zadarske županije obuhvaća površinu od 6,78 km². U jedinom, istoimenom naselju Općine 2001. godine živi 650 stanovnika što rezultira gustoćom naseljenosti od 96 stan/km².

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Razvojni potencijal Općine Kukljica u najvećoj se mjeri oslanja na njezine geografske i maritimne značajke. Visok stupanj razvedenosti jugozapadne obale s nizom poluotočnih formacija, pitomih uvala i prirodnih plaža pogoduje izrazitijem razvoju turističkog privređivanja. Geomorfološke osobine jugozapadne obale posebno pogoduju turističkoj smještajnoj tipologiji u sklopu pejzažne kompozicije s manjim volumenima i u aglomeracijama niske gustoće. S druge strane uvala Ždrelašćica sa svojom frekvencijom nautičke plovidbe pogodan je lokalitet za izgradnju prihvatno-servisnog nautičkog centra, čime bi njezin sadašnji isključivo tranzicijski karakter poprimio relevantna gospodarska obilježja.

U pogledu agrikulturnog potencijala općina Kukljica raspolaže sa znatnim površinama – danas u dobroj mjeri zapuštenih – maslinika. Uz turizam kao okosnicu gospodarskog razvoja potrebno je poticati upravo revitalizaciju maslinarstva – što bi uz ribarstvo (izlov plave ribe kočarenjem) trebalo tvoriti – turizmu komplementarne – najvažnije sekundarne gospodarske djelatnosti.

PRIRODNA OBILJEŽJA

Geomorfološka osnova i geološka građa

Otok Ugljan pripada skupini sjevernodalmatinskih otoka koji prate dinarski pravac pružanja, sjeverozapad-jugoistok.

Područje Općine Kukljica je jedno od razvedenijih dijelova otoka s brojnim uvalama (Otrić, Kostanj, Gnojišća, Kukljica, Ždrelašćica, Kunčabok, Vela i Mala Sabuša, Jelenica, Bačina, Maževica i Mala Lamjana) i rtovima (Zelena punta, Rt Glavica, Suh rt, Karantun i Loparić).

Visinom se ističe vrh Straža sa 152 m, a slijede ga: Veli vrh 123 m, Strženjak 109 m i ostali čija visina ne prelazi 100 m. Najviši vrh pripadajućih otočića je na Velom škoju, 56 m.

Četiri reversna rasjeda, paralelno položena od sjevernih prema južnim obalama otoka dijele Općinu Kukljica na područja vapnenca i manje zastupljenog dolomita. Navedene rasjede okomito presijecaju još četiri rasjeda na području od Čelinjaka do Krvarija.

Dolomiti su tradicionalno agrarno vrednovane zone, dok je vapnenački krš iskoristiv kao sitnostenčarski kamenjarski pašnjak.

U skladu s litološkom građom su i osnovni reljefni oblici. Karbonatne zone karakteriziraju krški oblici jače ili slabije istaknutih kamenjara, prekrivenih gustim makijama, ispresjecane manje ili više izraženim suhodolinama i dragama te pojavama vrtača.

Flišne zone na otocima su uglavnom potopljene nakon postpleistocenskog izdizanja morske razine.

Česti geomorfološki oblici nastali abrazivnim djelovanjem su potkapine i polupećine.

Seizmotektonika

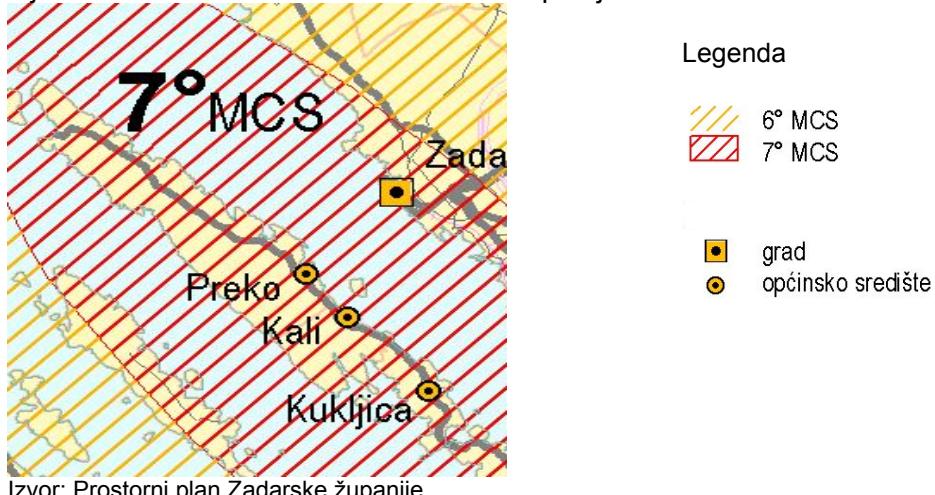
Prema navedenim podacima na seismološkoj karti Općina Kukljica smještena je u zoni od 7° MCS Ijestvice s vjerojatnošću pojave 63% za povrtni period od 100 godina.

Za izgradnju objekata, prema privremenim tehničkim zakonima za gradnju u aktivnim seizmičkim područjima, ukoliko nije drugačije riješeno županijskim zakonima, koristi se Pravilnik o državnom standardu za proučavanje seizmičkih utjecaja na mikrolokaciju. Mikro ispitivanja nisu vršena, jer navedeni podaci o kompaktnosti građe i odsustvo većih potresa ukazuju da ovo područje nije bilo ugroženo od snažnijih potresa.

Radi ilustracije jačine potresa navedeni su učinci 6 i 7° MCS Ijestvice načinjeni na osnovu ljudskog doživljavanja i učinaka na građevinama, dakle empirijski:

- 6°- jaki potresi koji već oštećuju slabije zgrade i stvaraju pukotine na objektima čvršće građe
- 7°- vrlo jaki potresi koji uzrokuju veće štete na zgradama

Isječak iz seismološke karte Zadarske županije

Klima

Podaci o klimi i vremenskim prilikama svrstavaju ovo područje u klimatski vrlo ugodne prostore s vrućim i suhim ljetima, te blagim i vlažnim zimama sa srednjom temperaturom najtoplijeg mjeseca višom od 22°C, a najhladnijeg ne nižom od 3°C. Navedeni parametri ukazuju na obilježja mediteranske klime.

Klimu obilježavaju tri tipa vremena, stabilno i lijepo vrijeme ljeti i u ranu jesen, a suho i hladno, odnosno vlažno i kišovito u ostatku godine.

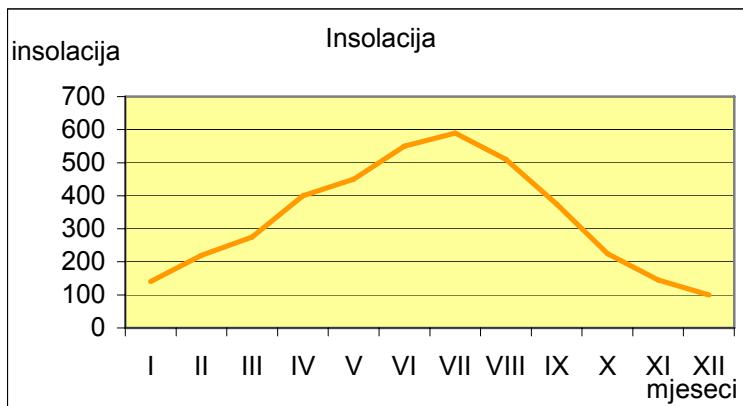
Insolacija i oblačnost

Srednja količina sunčeva zračenja iznosi oko 2500 l/cm²/dan u srpnju i oko 410 l/cm²/dan u prosincu. Godišnji prosjek iznosi 1455 l/cm²/dan. Insolacija iznosi oko 2500 h godišnje. Godišnji srednjak iznosi 331,6 cal/cm²/dan.

Tablica 3: Insolacija nad Zadarskim arhipelagom u cal/cm² dan

Mjeseci u godini	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Insolacija	140	220	275	400	450	550	590	510	375	225	145	100

Izvor: Tešić M. i Brozinčević K. "Klimatske karakteristike Zadarskog arhipelaga" Hidrografska godišnjak 1970. HIJRM, Split

Godišnja oblačnost iznosi 4,7 (desetina neba). Oblačnost u ljetnim mjesecima je manja od 4, s minimumom u srpnju 2,4. Oblačnost u prosincu iznosi 6,5.

Srednji godišnji broj vedrih dana iznosi oko 110.

Magla je rijetka, a pojavljuje se u prosincu, siječnju i veljači.

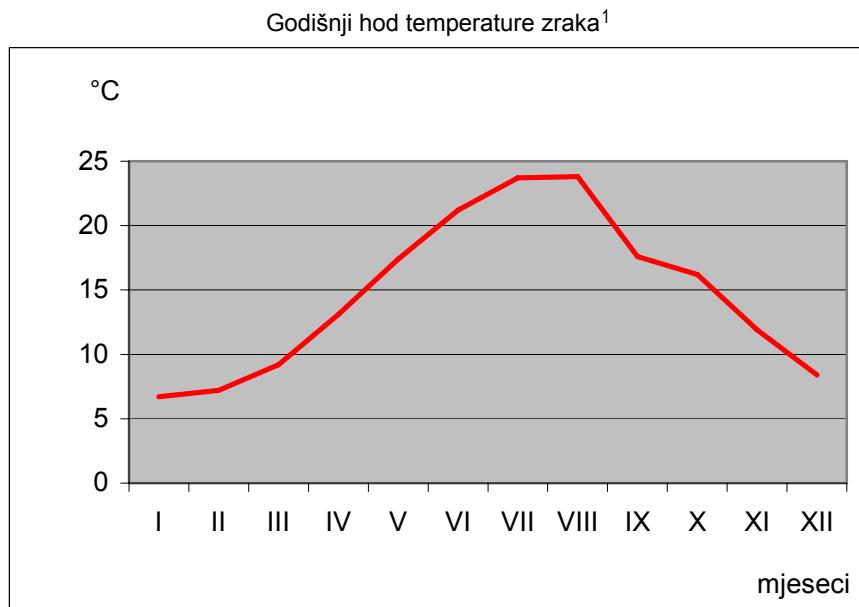
Temperatura zraka

Da bi se dobio potpuniji uvid u temperaturu zraka ovog područja obrađeni su podaci tri mjerne postaje: Zadar, Grpaščak (Dugi otok) i Bonaster (otok Molat).

Tablica 4: Godišnji hod temperature zraka

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	sred. god.
Bonaster	7,0	6,9	9,3	12,5	17,0	20,7	23,0	22,9	20,5	15,9	11,8	8,9	14,7
Grpaščak	6,4	7,6	9,0	13,1	16,9	20,8	23,2	24,1	20,1	16,1	12,8	8,8	14,9
Zadar	6,7	7,3	9,4	13,7	18,4	22,3	25,0	24,4	12,2	16,6	11,1	7,7	14,5

Izvor: Tešić M. i Brozinčević K. "Klimatske karakteristike Zadarskog arhipelaga" Hidrografska godišnjak 1970. HIJRM, Split

Prema priloženim podacima, srednja godišnja temperatura je $14,7^{\circ}\text{C}$. Godišnja amplituda srednjih temperaturnih vrijednosti iznosi $18,6^{\circ}\text{C}$. Najhladniji mjesec u godini je siječanj, s prosječnom vrijednošću temperature zraka $6,7^{\circ}\text{C}$, a najtoplij je kolovoz s $23,8^{\circ}\text{C}$.

Vлага i padaline

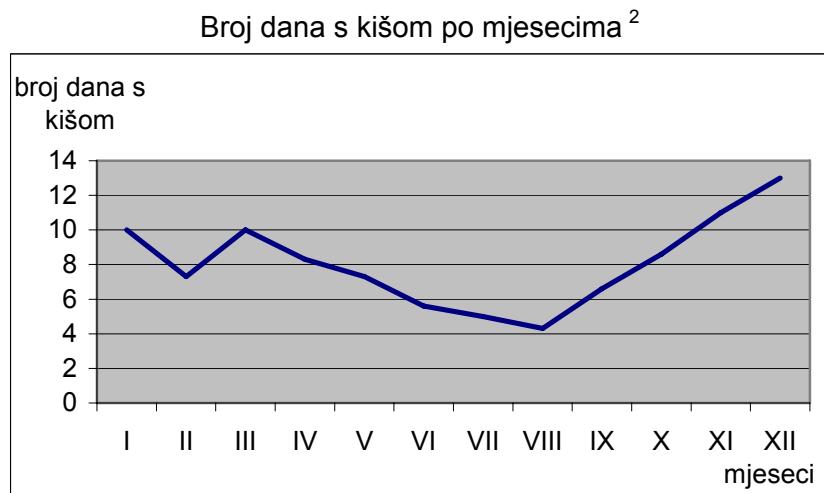
Godišnji srednjak vlage zraka Zadarskog arhipelaga kreće se oko 73%. Maksimalne vrijednosti ostvaruju se u studenom, a minimalne u srpnju. Srednja količina padalina iznosi 939 mm/god . Dominantna padalina je kiša. Snijeg je vrlo rijetka pojava, a kad se i pojavi zadržava se vrlo kratko. Broj dana s kišom je do 102 u godini. Prema mediteranskom pluvijalnom režimu minimum padalina je u lipnju (35 mm), odnosno kolovozu (37 mm).

Tablica 5: Broj dana s kišom po mjesecima i ukupno u godini

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	God
Bonaster	10	7	10	8	7	5	5	4	6	8	10	12	93
Graščak	9	6	10	8	6	5	5	4	6	8	10	12	87
Zadar	11	9	10	9	9	7	5	5	8	10	13	15	111

Izvor: Tešić M. i Brozinčević K. "Klimatske karakteristike Zadarskog arhipelaga" Hidrografski godišnjak 1970. HIJRM, Split

¹ Grafikon temperature zraka izrađen je temeljem srednjih vrijednosti dobivenih iz podataka u tablici 4

Slana i tuča su rijetke pojave, za razliku od grmljavine koje u Zadru ima 34 dana, na Bonasteru 38, a na Grpašćaku 40 dana godišnje.

Vjetrovitost

Uvala s naseljem je otvorena istočnim i jugoistočnim vjetrovima, jugu i levantu, a poluotok Zelena punta zaklanja je od bure i maestrala.

Bura i jugo su dominantni vjetrovi u zimskoj polovici godine. Anticiklonalna bura je vjetar koji sa sobom nosi suho i svježe vrijeme, za razliku od ciklonalnog juga koje sa sobom nosi vlagu i padaline, najčešće u obliku kiše.

Broj tihih dana kreće se oko 40 godišnje. S vjetrom iznad 6 Beaufort-a ima manje od 20 dana godišnje. Olujni vjetar s 8 i više Beaufort-a javlja se u prosjeku jednom godišnje.

Pedološka osnova tla

Tablica 6: Tipovi tala

dominantna tla	ostale jedinice tla
rendzina na trošini vapnenca	smeđe tlo na vapnencu crnica vapnenačko-dolomitna crvenica kamenjar
kamenjar	crnica vapnenačko-dolomitna rendzina smeđe tlo na vapnencu crvenica

Izvor: Prostorni plan Zadarske županije, Pedološka karta Županije

Prevladava rendzina na trošini vapnenca u kojoj se pojavljuju i ostale jedinice tla: smeđe tlo na vapnencu, vapnenačko-dolomitna crnica, crvenica i kamenjar. Druga dominantna vrsta tla je kamenjar koji se susreće na sljedećim lokalitetima: Veli školj, Karantunić, Suhi rt, Rasovica,

² Grafikon Broj dana s kišom po mjesecima izrađen je temeljem srednjih vrijednosti dobivenih iz podataka u tablici 5

Kvarnja i Zlatar. U kamenjaru ima uložaka i ostalih vrsta tala: vapnenačko-dolomitna crnica, rendzina, smeđe na vaspencu i crvenica.

Biljni pokrov

Dijelovi Općine koji nisu obrađeni i zasađeni poljoprivrednim kulturama obrasli su crnikom, borovima i čempresima ili šikarastim zajednicama makije i gariga.

PODRUČJA I LOKALITETI OSOBITIH BIOLOŠKIH I KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

- krški ekološki sustavi,
- područja prekrivena autohtonom vegetacijom
- more i podmorje

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

1. Područja važna za divlje svojte i staništa

- otok Karantunić – naselja posidonije, grebeni
- uvala Sabuša – pješčana dna, muljevite i pješčane pličine, pjeskovita morska obala
- Jama u Kukljici – endemične svojte; kraške špilje i jame
- Pašman-Ugljan – dobri dupin

2. Ekološki koridori – Koridor za morske kornjače

KULTURNO-POVIJESNA OBILJEŽJA

Ime Kukljica prvi put se spominje u djelu Tadije Smičiklase "Codex diplomaticus" (1106. god.), a prema nekim izvorima potiče od riječi "kukalj" što znači "visok brdovit teren".

O prisutnosti čovjeka na ovom području od pradavnih vremena svjedoče ostaci iz neolita (sjekira, kameni noževi), zatim mocire, suhozidi, kamene kućice (bunje), te nekoliko grobova i kamenih urni iz rimske doba.

U cilju očuvanja kulturno-povijesnog nasleđa utvrđen je popis dobara - područja i pojedinačnih građevina s određenim ili predloženim stupnjem zaštite:

Z...	– Zaštićeno kulturno dobro upisano u Registr nepokretnih kulturnih dobara
P...	– Preventivno zaštićeno
E	– Evidentirano kulturno dobro koje treba istražiti i zaštititi
ZPP	– Zaštita ovim Planom

1.0. Povijesna naselja i dijelovi naselja

1.1.	Seoskih obilježja/pučko graditeljstvo	stupanj zaštite
1.	Mavrov dvor, Boškov dvor,	ZPP
2.	Martinov dvor, Jureškin dvor, Šungov dvor, Rušinov dvor, Gegin dvor, Bačokin dvor, Jojin dvor, Ranjev dvor	ZPP
3.	Kurićev dvor, Burčulov dvor, Hrabrov dvor, Markov dvor, Ortulanov dvor s ostacima zidova i lukova neke veće građevine, Blagdanov dvor,	ZPP
4.	Kljepin dvor, Maričin dvor, Morov dvor, Vihrov dvor	ZPP
5.	Lonin dvor	P

6.	Korčulanov dvor, Baljkin dvor	ZPP
7.	Bačin dvor, Meštrov dvor, Miličev dvor, Lisičin dvor, Cukrov dvor, Mazorov dvor, Jašin dvor	ZPP
8.	Karlov dvor, Vulinov dvor, Kaičin dvor, Lukin dvor, Štrkov dvor – varoš Vršak	ZPP
9.	Benin dvor, Lešin dvor	ZPP
10.	Vojvodićev dvor, Bilanov dvor	ZPP

2.0. Povijesne građevine i sklopovi

2.1.	Sakralne građevine	stupanj zaštite
1.	Crkva sv. Jeronima u uvali Kostanj, 13. st.	Z-2382
2.	Crkva Gospe od Sniga u uvali Zdrelašćica, 17. st.	Z-1570
3.	Župna crkva sv. Pavla, 17. st.	ZPP

2.1.	Svjetovne građevine	stupanj zaštite
1.	Ljetnikovac Nassis	ZPP
2.	Stara župna kuća i Popov vrtal	P-2160

3.0. Arheološka baština

3.1.	Kopneni arheološki lokaliteti	stupanj zaštite
1.	Veli vrh	E
2.	ostaci iz rimskog perioda u blizini Crkve sv. Pavla	E
3.	ostaci naselja i groblja u uvali Kostanj	E

3.1.	Podmorski arheološki lokaliteti	stupanj zaštite
1.	Karantunić	E

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Osnovni dokumenti prostornog uređenja šireg područja koji su obvezujući za teritorij Općine Kukljica su:

- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, 1997. god.
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, 1999. god.
- Prostorni plan Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije, br. 2/01., 6/04, 2/05, 17/06)

Strategijom su određeni dugoročni ciljevi prostornog razvoja i planiranja u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem te sadrži osnove za usklađivanje i usmjeravanje prostornog razvoja, organizacije

Strategija prostornog uređenja RH (1997.) i Program prostornog uređenja RH (1999.) su temeljni dokumenti prostornog uređenja na nivou Države. Na temelju Strategije izrađen je Program kojim se uređuju mjere i aktivnosti za provođenje Strategije. Programom su pobliže određeni osnovni

ciljevi razvoja u prostoru, kriteriji i smjernice za uređenje prostornih i drugih cjelina, te prijedlozi prioriteta za ostvarivanje ciljeva prostornog uređenja. Programom su također određene i osnove za organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu prostora, sustav središnjih naselja i sustav razvojne državne infrastrukture, te mjere i smjernice za zaštitu i unapređenje okoliša. Strategija i Program čine jedinstven dokument prostornog uređenja kojeg donosi Hrvatski sabor. Namjena Programa je pored ostalog i da se obvezno primjenjuje pri izradi svih budućih resornih i sektorskih razvojnih programa, kao i pri izradi prostornih planova županija, općina, gradova i naselja, te prostornih planova područja posebnih obilježja, a u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju.

Prostornim planom Zadarske županije izvršena je fisionomska podjela županijskog teritorija po kojoj Općina Kukljica pripada području Zadarsko-biogradskih otoka. U sastavu tog područja otok Ugljan kvalificiran je kao prigradska zona Grada Zadra, tj. prostor izrazite dnevne migracije s otoka na kopno i obrnuto. Blizina Zadra kao regionalnog središta, te kvalitetne komunikacije na relaciji otok-kopno uvjetuje relativno dobru naseljenost otoka, ali i značajnu ugroženost njegovog pomorskog dobra.

Od postojećih provedbenih dokumenata prostornog uređenja za područje Općine Kukljica na snazi je Detaljni plan uređenja područja luke Kukljica, usklađen s Uredbom o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog pojasa mora, temeljem Suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje

Prirodni i proizvodni resursi na kojima se je razvijalo gospodarstvo općine Kukljica, a na kojima će temeljiti i budući razvoj su:

- more kao izvor hrane i turistički resurs
- prirodne pogodnosti za intenzivniji razvoj turističkog privređivanja
- postojeći, tek djelomično iskorištavani maslinici
- postojeća cestovna infrastruktura, odnosno kvalitetna povezanost sa Zadrom kao regionalnim urbanim središtem
- kvalitetno riješena otočna vodoopskrba, te uznapredovali proces rješavanja mjesne odvodnje

Demografski pokazatelji

Kretanje broja stanovnika

Općina Kukljica obuhvaća jedno, istoimeno naselje. Kretanje broja stanovnika od 1953. godine ukazuje na stalno opadanje osim razdoblja 1981.-1991. kada stanovništvo neznatno raste.

Popisom 2001. godine utvrđen je broj od 650 stanovnika, što je gotovo 60% manje u odnosu na 1953. godinu. U promatranom 48-godišnjem razdoblju, pad je iznosio 20 stanovnika godišnje. Stopa prirodnog prirasta je negativna, 2001. godine iznosila je -7,69%³.

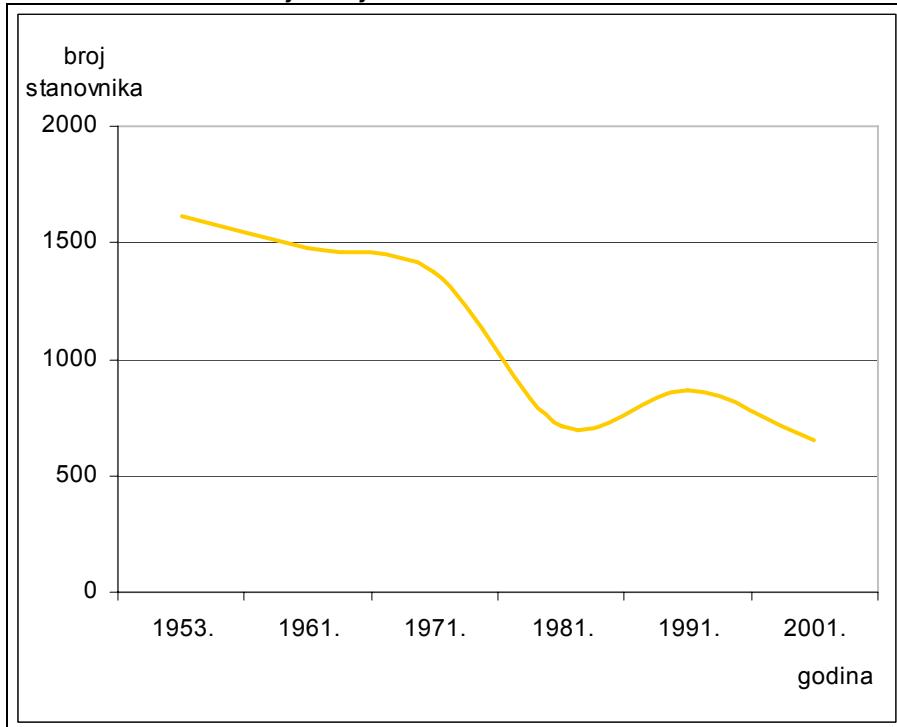
Tablica 7: Kretanje broja stanovnika 1953.-2001.godine

Općina/naselje	Godina popisa					
	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
Kukljica	1612	1473	1375	716	868	650

Izvor: M. Korenčić "Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857.-1971." i popisi stanovništva 1981. i 1991. Za 2001 godinu: Državni zavod za statistiku, Zagreb.

³ Slika zdravlja Zadarske županije, rujan 2007.

Kretanje broja stanovnika 1953. - 2001.

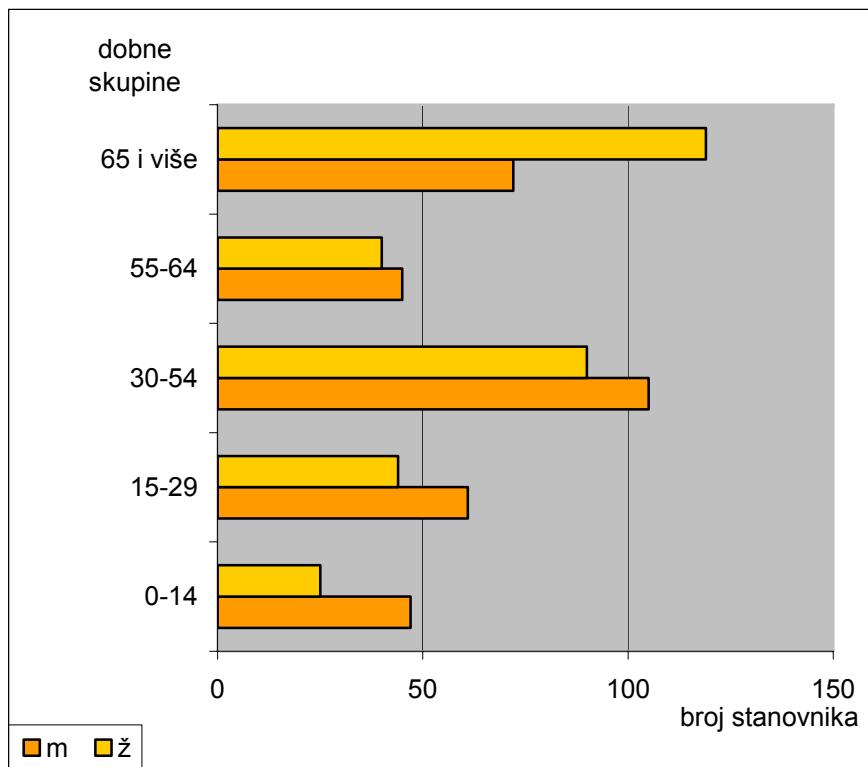
Dobno-spolna struktura stanovništva:

Tablica 8: Dobno-spolna struktura stanovnika 2001. godine

dob	0-14	15-29	30-54	55-64	65 i više	nije poznata starost	ukupno
broj stanovnika	72	105	195	85	191	2	650
%	11,1	16,1	30,0	13,1	29,4	0,3	100,0
spol	m	47	61	105	45	72	331
	ž	25	44	90	40	119	319

Izvor: Državni zavod za statistiku

Dobno-spolna struktura

Dobna struktura ukazuje na uznapredovali proces starenja stanovništva. Stanovništvo staro 65 i više godina ima veliki udio (29,4 %), dok je udio mladog u dobnoj skupini 0-14 samo 11,1 %, a u dobnoj skupini 0-19 taj udio je 16,6 %. Preko 46 % stanovništva je u dobnoj skupini 15-54. Prosječna starost stanovništva Općine je 47,6 godina.

Spolna struktura upućuje na prevlast muškog stanovništva u svim dobним skupinama, osim u onoj od 65 godina na više. Najveća razlika u prevlasti muškog stanovništva je u najmlađoj dobnoj skupini, do 14 godina.

Radni kontigent (žene 15-59, muškarci 15-64) čini 56% ukupnog stanovništva.

Prema navedenim podacima, za desetak godina najveći broj stanovnika bit će u životnoj dobi od 65 i više godina starosti što upućuje na činjenicu da populacija Općine Kukljica stari.

Tablica 9: Struktura stanovnika prema školskoj spremi

školska spremi	bez završene škole	1-3 razreda	4-7 razreda	osnovna škola	srednja škola	viša i visoka	nije poznato	ukupno
broj	4	65	122	146	213	25	3	578
%	0,7	11,2	21,1	25,3	36,8	4,3	0,5	100

Izvor: Popis stanovništva 2001. godine

Sastav stanovništva prema stupnju obrazovanja je slijedeći: prevladava stanovništvo sa završenom srednjom školom (više od trećine stanovnika starijih od 15 godina), slijedi stanovništvo s osnovnoškolskim obrazovanjem (četvrtina stanovnika starijih od 15 godina).

Tablica 10: Struktura obiteljskih kućanstava 2001. godine

Općina	Ukupno	obiteljska kućanstva prema broju članova							struktura kućanstava					
		svega	2	3	4	5	6	7	8 i više		bračni par		majka s djecom	otac s djecom
		kućanstava	broj	ukupno	članova	bez	djece	s	djecom	bez	djece	s	djecom	
Kukljica	235	182	75	35	42	16	9	4	1	11	96	90	13	5

Izvor: DZS; Zagreb 2001.

Tablica 11: Struktura neobiteljskih kućanstava 2001. godine

Općina	neobiteljska kućanstva		
	svega	1 član	više članova
Kukljica	53	52	1

U strukturi kućanstava prevladavaju obiteljska, među kojima je najviše dvočlanih. Slijede četveročlana kućanstva.

Tablica 12. Stanovi prema načinu korištenja

Općina/ naselje	Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje			Stanovi koji se koriste povremeno za:			
		ukupno	nastanjeni	privremeno nenastanjeni	napušteni	odmor	obavljanje sezonskih radova u poljoprivredi	obavljanje djelatnosti
Kukljica	653	314	233	74	7	238	-	101

Izvor: DZS; Zagreb 2001.

U strukturi stanova prevladavaju stanovi koji se koriste povremeno za odmor, 36%. Slijede nastanjeni stanovi za stalno stanovanje s udjelom od 35%.

Gospodarske djelatnosti

Od gospodarskih djelatnosti na području Općine zastupljeni su: turizam, ribarstvo, marikultura i poljoprivreda.

Turizam

Turizam je najznačajnija i najrazvijenija gospodarska grana. Smještajni kapaciteti raspodijeljeni su između turističkog naselja «Zelena punta». (800 postelja u apartmanima i bungalovima) i privatnog smještaja (506 osnovnih postelja u apartmanima). Osim kupališnog, u novije vrijeme razvijaju se nautički turizam i eko turizam.

Nakon razdoblja pada i stagnacije (od 1991. do 1995. god.), turistički promet je u stalnom porastu, pa je 1999. god. zabilježen indeks od 48,55% u odnosu na rekordnu 1989. god. kada je registrirano 121.796 noćenja. Atraktivna i netaknuta jugozapadna obala općinskog teritorija pruža, međutim, mogućnost izgradnje dodatnih turističkih kapaciteta na odabranim lokacijama, privlačnost kojih podcrtava i blizina Nacionalnog parka "Kornati".

Ribarstvo i marikultura

Znatan razvojni gospodarski potencijal čini ribarstvo kao tradicionalna djelatnost s petnaestak koćarica.

Među ostalim djelatnostima primarnog sektora, jedna od perspektivnih grana je i uzgoj riba i školjki na pomorskom dobru. To je ujedno jedna od rijetkih djelatnosti koja se uz dosljedno

poštivanje svih ekoloških, prostornih, tehničkih i tehnoloških uvjeta može stimulirati u akvatoriju Općine Kukljica gdje su već locirana uzgajališta:

- uzgajalište bijele ribe kod otoka Bisage
- uzgajalište bijele ribe sjeverno od otoka Golac
- uzgajalište bijele ribe kod otoka Veli Školj

Očigledno je da Općina Kukljica ima povoljne uvjete za razvoj marikulture. Trebalo bi, međutim, povesti računa o koncentraciji uzgajališta na jednom određenom prostoru kako se brojnim kavezima ne bi narušavala prirodna ravnoteža.

Problem sukobljavanja prirodne ravnoteže i gospodarstva trebao bi se riješiti primjenom zaštitnih mjera definiranih studijama o utjecaju na okoliš, kao i ponudom novih lokacija na otvorenijem moru, odnosno praćenjem stanja mora i podmorja od strane ovlaštenih institucija.

Studijom korištenja i zaštite mora i podmorja na području Zadarske županije utvrđene su moguće nove lokacije ribogojilišta, za uzgoj bijele ribe, tuna i školjki.

Kriteriji za uzgoj morskih riba i školjkaša definiraju se u odnosu na pogodnost lokacija za uzgoj prema Pravilniku o kriterijima o pogodnosti dijelova pomorskog dobra za uzgoj riba i drugih morskih organizama (NN 8/99, NN 56/02).

Započet je Program praćenja stanja u prostoru za područja marikulture u Zadarskoj županiji što je rezultiralo kvalitetnijom zaštitom i povećanom brigom o stanju okoliša i zaštiti prirode.

Poljoprivreda

Tablica 13 . Obradive površine (polja) na području Općine Kukljica

Katastarska općina	Ukupna površina/ha	Obradivo polje zvano (naziv, potez, bunari, zaseok)	Obradive površine/ha
KUKLJICA	678	Podrebra	25
		Zavrh Prčevac	30
		Karantun	25
		Rasovica	20
		Gnojišće-Zavrh	20
		Rupe (Straža)	75
		Ilovača – Veli Vrh	50
		Kostanj (Sv. Jerolim)	25
		Ukupno	270

Od 678 ha ukupne površine Općine na obradive površine otpada 270 ha.

Od voćnih vrsta zastupljena je maslina, s prosječnom starosti od 200 godina što upućuje na potrebu pomlađivanja i regeneraciju starih stabala.

Samo 2% obradivih površina je pod vinogradima. To su pretežno kombinirani nasadi maslina i vinograda. Uvjeti za razvoj vinogradarstva ne postoje (mala parcela, plitko tlo), pa će najvjerojatnije i postojeći nasadi, kroz određeni period nestati, a ti tereni će biti zasađeni maslinama.

Od povrtnih biljki uzgaja se samo krumpir, mladi luk i grašak, pretežito za vlastite potrebe, jer za veću proizvodnju nema uvjeta.

Društvene djelatnosti

Društveni standard obuhvaća elementarne institucije: područna škola OŠ «Valentin Klarin» iz Preka, koju pohađa 13 učenika u školskoj godini 2007/08. i dječji vrtić s 13 upisane djece. U mjestu djeluju kulturno umjetničko i sportsko društvo.

Postoji ambulanta ali liječnički tim dolazi iz Kali.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

Globalnim ciljevima prostornog razvoja županijskog značaja smatraju se:

- porast dohotka u cjelini i po stanovniku uz očuvanje barem postojeće razine kvalitete prirodnih eko-sustava, spomeničke i druge baštine, te kvalitete života što prepostavlja efikasno korištenje prirodnih i proizvodnih resursa raspoloživih za razvoj,
- ostvarivanje skladnog demografskog razvoja,
- osiguranje prostornih pretpostavki za manja i mala razvojna središta,
- repozicioniranje Županije kao turističke destinacije,
- unapređenje kvalitete života.

Ostvarivanju navedenih ciljeva putem koncepta održivog razvijanja pretpostavljeno je:

- definiranje mjera demografskog razvoja,
- povoljan odabir prostorne i gospodarske strukture,
- maksimalno korištenje geoprometnog položaja županije,
- podizanje standarda javnih usluga,
- razvijanje društvene infrastrukture,
- razvijanje tehničke infrastrukture,
- poboljšavanje svih oblika komunikacije,
- poboljšavanje stambenih uvjeta,
- zaštita krajobraznih vrijednosti,
- zaštita prirodnih i kulturnih vrijednosti prostora,
- poboljšavanje režima zaštite okoliša,

2.1.1. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Kukljica kao lokalno središte treba postati nositelj razvojnih promjena, cilj kojih je poboljšanje uvjeta života:

- putem uspješnih gospodarskih programa,
- demografskom obnovom,
- protokom kapitala.

Temeljni razvoj infrastrukturnih sustava prema postavkama i ciljevima PPŽ-a vezan je direktno na:

- realizaciju prometne mreže koja će osigurati efikasno povezivanje općinskog središta s glavnim razvojnim žarištim Županije,
- sigurnost prometa u cjelini,
- razvoj mjesnih luka za potrebe domicilnog stanovništva i posjetitelja,
- osiguranje i zaštitu dovoljne količine kvalitetne pitke vode,
- planiranje kvalitetnih sustava odvodnje otpadnih voda,
- razvoj telekomunikacijskog sustava,
- razvoj elektroenergetskog sustava,
- razvoj, tj. korištenje alternativnih izvora energije.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Ciljevi zaštite osobito vrijednih resursa su:

- očuvanje rezervi podzemnih voda na čitavom prostoru Županije i susjednih županija, označenih "Strategijom" vodama prve vrijednosne razine,
- očuvanje čitavog prostora voda i mora od svih negativnih utjecaja i zagađivača koji bi mogli negativno utjecati na biološku ravnotežu vodotoka i podmorja
- očuvanje čitavog prostora zraka od svih negativnih utjecaja i zagađivača koji bi mogli negativno utjecati na stabilnost atmosfere,
- zaštita i očuvanje svih poljoprivrednih i šumskih prostora

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša temelji se na principima:

- održivog razvoja, koji će koristiti prostor, njene prirodne i stvorene resurse tako da ne dođe do nepovratnog uništavanja prostora
- zaštite prostora i okoliša, čiji se elementi u počecima planiranja ravnopravno vrednuju
- prikladnosti prostora za određene namjene bez posljedica

Planom se nastoji ostvariti zadovoljavajući odnos izgrađenih i neizgrađenih površina, te omogućiti postojanje cjelovite i povezane mreže prirodnih i neizgrađenih površina. Pri tome nije dovoljno samo zadovoljiti količinu nego i uspostaviti odgovarajući raspored slobodnih i zelenih površina, te odgovarajuće fizičke veze među njima. Uspješno funkcioniranje održivog metabolizma Općine zahtjeva postojanje dovoljnog udjela prirodnih i kultiviranih javnih površina. Prostor treba planirati i uređivati na način da se:

- racionalno gospodari pripadajućim prostorom kao potrošivim dobrom,
- izgradnja usmjeri na postojeća građevinska zemljišta unutar naselja, a ne dozvoli zaposjedanje poljoprivrednog i drugog vrijednog zemljišta
- kod svakog zahvata u prostoru štiti okoliš i biološka raznolikost, poljodjelske površine i šume
- smanji stupanj zagađenja čitavoga prostora uvođenjem suvremenih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i ostale komunalne infrastrukture,
- saniraju odlagališta otpada, kritična mjesta ugrožavanja okoliša
- potiče upotreba obnovljivih izvora energije.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značenja

Temeljni ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja su:

- definiranje mjera demografskog razvoja,
- povoljan odabir prostorne i gospodarske strukture,
- skladan i svrhovit razvoj sukladno prirodnim resursima,
- poboljšavanje svih oblika komunikacije,
- zaštita vrijednih krajobraza,
- zaštita vrijednih prirodnih i kulturnih sadržaja.

2.2.1. Demografski razvoj

Ciljevi demografskog razvoja su:

1. zadržavanje stanovnika na način da se:
  - izgrađuje komunalna, socijalna i prometna infrastruktura
  - osiguraju prostorni preduvjeti za otvaranje novih radnih mesta

2. raspored stanovništva u prostoru sukladno prirodnim i proizvodnim resursima
  - poticanje održavanja i povećanje trenda rasta broja stanovnika
  - podizanje nivoa obrazovanja
  - podizanje kvalitete življena razvojem društvene infrastrukture.

2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture

Dosadašnja usmjerenost ka turističkom privređivanju čiju okosnicu tvori turističko naselje "Zelena punta" ukazuje na potrebu planiranja razvojne strukture u kojoj će turizam i nadalje biti glavna djelatnost. Prostorne mogućnosti općinskog područja pogoduju izgradnji novih manjih turističkih cjelina, čija bi realizacija dinamizirala i razvoj pratećih uslužno servisnih djelatnosti.

Ciljevi prostornog razvoja:

- omogućiti brži rast gospodarskih djelatnosti prvenstveno u sektoru turizma, poljodjelstva i uslužnih djelatnosti,
- razvoj proizvodnih djelatnosti sukladno prirodnim potencijalima i lokalnoj tradiciji s propisanim ekološkim uvjetima i standardima
- neposredno i intenzivno ulagati u vodoopskrbu i odvodnju,
- razvoj prometne i ostale komunalne infrastrukture

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Naselje Kukljica smjestilo se u dubini prostrane uvale, koju sa sjeverozapadne strane zatvara šumoviti poluotok Zelena Punta. Autohtono naselje karakterizira nepravilna urbana matrica, s usitnjrenom parcelacijom i nepravilnom mrežom seoskih putova. Izgrađenu strukturu karakteriziraju grozdaste formacije obiteljskih kuća, odvojene međuprostorima u vidu ograda i vrtova.

Posljednjih desetljeća, u smislu stvaranja novih građevinskih područja, prisutna su dva karakteristična usmjerenja. S jedne strane, izgradnja dužotočne prometnice gradbeno je aktivirala na nju prislonjene parcele, tako da se je zona autohtonog naselja koju cesta lučno obrubljuje "prelila" i s južne strane njezine trase. S druge strane, novije graditeljske aktivnosti usmjerene su k atraktivnim obalnim zonama, pa su tako dužobalni tereni i prema uvali Kostanj i prema poluotoku Glavici poprilično "načeti" novom gradnjom. U potonjem slučaju riječ je o evidentnoj devastaciji sjeveroistočne obale, budući da je njezin autohtoni krajobraz značajno narušen objektima neprimjernih gabarita i neadekvatne arhitektonske tipologije.

Društveni standard naselja obuhvaća elementarne institucije općinskog središta poput Općinskog vijeća, Turističke zajednice Općine i Osnovne škole. Osim toga u mjestu djeluju i kulturno umjetničko, te sportsko društvo.

Javna prometnica u području Općine je dionica državne ceste D110 Moline-Tkon, ujedno i jedina državna cesta na otocima Ugljanu i Pašmanu. Kako je Kukljica životno usmjerena ka županijskom središtu – Zadru, glavnina prometnih kretanja odvija se prema trajektnoj luci Preko. Kategorizirana je i lokalna cesta L63171 koja spaja luku Kukljica s državnom cestom.

Na području Općine postoji, međutim, značajan broj nerazvrstanih makadamskih putova, koji vode od naselja do pojedinih udaljenih obalnih lokaliteta, poput uvala Jelenica, Mala Sabuša i Končabok na jugozapadnoj strani otoka, odnosno uvale Gnojišća i Zdrelašćica na sjeveroistočnoj strani.

U Kukljici postoji poštanski ured, te zadovoljavajući broj javnih telefonskih govornica. U mjestu je uvedeno nešto manje od 400 telefonskih priključaka.

Stanje vodovodne mreže, je normalizirano, budući da paralelno s glavnom otočnom cestom prolazi cjevovod promjera 250 mm, koji je na dva mesta povezan s kopnenom mrežom vodovodnih sustava Zadra i Biograda. U tijeku je lokalno povezivanje, tako da bi u slijedeće dvije godine vodu trebala dobiti većina domaćinstava.

Premda je u Kukljici izgrađen kolektor, situacija s odvodnjom nije zadovoljavajuća, budući da se otpadne vode za sada izbacuju izravno u more na udaljenosti 200 m od obale. Postoji plan izgradnje novog ispusta na udaljenosti 300-500 m od obale s prethodnim pročišćavanjem, ali je rok realizacije istog za sada, s obzirom na sredstva, nepoznat.

Elektroopskrba područja kao dio kružnog sistema, koji s kopna napaja otoke Ugljan i Pašman je zadovoljavajuća, kako za sadašnje tako i za buduće potrebe.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Konfiguracija, topografija i biljni pokrov glavna su obilježja dijela otoka Ugljana koji pripada teritoriju Općine Kukljica. Razvedenost obale s brojnim uvalama kao i pripadajući otočići - Mišnjak, Karantunić, Bisage, Golac i Veli školj - tvore vrijedni maritimni krajolik koji je potrebno štititi poglavito od nasrtaja nelegalne gradnje. U trenutku izrade ovog plana moguće je, nažalost, registrirati koncentriranost takve gradnje, posebno na sjeveroistočnoj obalnoj crti (u vidu svojevrsnih periurbanih produžetaka naselja Kukljica), ali i u uvalama Ždrelašćica, Kraševica, te u obalnom pojasu uz uvalu Otrić u graničnom području s Općinom Kali.

Navedene tendencije dislocirane gradnje u kojima se, uglavnom bespravnim stambenim strukturama devastira autohton krajobraz potrebno je raspoloživim zakonskim sredstvima energično onemogućavati, kako bi se bez obzira na znatni stupanj narušenosti makar sačuvali, dosad netaknuti naturalni prostori.

U sklopu naselja Kukljica posebno je vrijedan krajobraz poluotoka Glavica s crkvicom Gospe od Sniga, čiju naturalnu autentičnost treba štititi najrigoroznijim mjerama.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja

Ciljevi uređenja naselja su:

- podizanje standarda javnih usluga
- poboljšanje svih oblika komunikacije
- oblikovanje i razvitak novog javnog prostora
- osiguranje prostornih pretpostavki za razvoj društvenih djelatnosti
- podizanje kvalitete stanovanja
- zaštita krajobraznih vrijednosti unutar naselja.

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

U zoni autohtonog naselja Kukljica uz pojedine gusto izgrađene sustave nalaze se i prostrani neizgrađeni međuprostori. Te površine potrebno je intenzivnije koristiti pri budućem razvoju naselja, bez obzira na relativnu neatraktivnost njihove "kopnene" pozicije. Zaposjedanje obalnih prostora narušavajućom (nekontroliranom) izgradnjom neprihvatljivo je iz niza razloga od kojih podcrtavamo sljedeće:

- devastiranje autohtonog krajolika,
- uvođenje neprimjernih gabarita i narušavajuće arhitektonske tipologije u najvrijedniji,

dužobalni prostor,

- neracionalno korištenje zemljišta,
- usurpiranost obale i dužobalnih putova privatnim aktivnostima, te spontano privatiziranje maritimnog javnog dobra (izgradnja gatova, sunčališta i sl.).

Prostornim planom potrebno je onemogućiti navedene tendencije, poglavito u dijelovima općinskog prostora u kojima iste nisu uzele maha, a u drastičnim slučajevima (izgradnja u blizini crkvice Gospe od Sniga) i uklanjanjem bespravno - narušavajuće gradnje.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih cjelina i kulturnopovijesnih cjelina

Naselje Kukljica danas broji 650 stanovnika što u odnosu na 1991. god. čini stopu opadanja populacije za čak 27,6% Gustoća stanovanja iznosi 96 stan/km². Izgrađenost i iskorištenost postojećeg građevinskog područja nije zadovoljavajuća, budući da unutar glavne izgrađene zone naselja postoje znatni neizgrađeni prostori. Prisutna je tendencija zaposjedanja novom gradnjom sjeveroistočnog obalnog pojasa nad čime treba uspostaviti kontrolu. Potrebno je težiti koncentraciji izgrađenih površina te onemogućiti izgradnju koja u pravilu, bilo neadekvatnim mjerilom, bilo neprimjernom arhitektonskom tipologijom narušava prirodni sklad otočnog krajolika.

Osnovni kriteriji određivanja novih granica građevinskih područja su:

- racionalno i svrhovito korištenje prostora,
- očuvanje i unapređenje postojećih vrijednosti okoline.

Faktori koji utječu na proširenje građevinskih područja naselja su:

- pozitivni trendovi demografskih kretanja naselja (stvarni ili očekivani),
- prirodna osnova
- zatečeni resursi.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

U posljednjih nekoliko godina unapređenju Kukjice kao turističkog mjesta učinjeni su vidni pomaci. Sanirana je obala, izvedena su privezišta, te uređeno i urbano opremljeno oko 2000 m². Dotjerane su i pojedine zelene površine, no predstoji dalje hortikultурno uređenje obale, kao i osmišljavanje i uređenje preostalih zapuštenih ili nedefiniranih javnih površina.

Izведен je kanalizacijski obalni kolektor u dužini od 1220 m s dvije crpne stanice i mrežom sekundarnih priključaka u ukupnoj dužini od oko 2600 m. Postojeći uređaj za pročišćavanje, međutim, ne udovoljava propisanim eko standardima, pa je potrebno izvršiti njegovu rekonstrukciju. Izvedeno je i 3600 m mjesne vodovodne mreže, koja se priključuje na maigstralni otočni cjevovod. Za potpunu vodovodno-odvodnu snabdjevenost mjesta potrebno je servisirati još oko 20% kućanstava.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području Općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije.

Općina Kukljica pripada prostornoj cjelini Zadarsko-biogradskih otoka. To je najosjetljivije i najugroženije područje Županije: prostor velikog prirodnog potencijala, s jedne strane, te gospodarskog i demografskog deficita, s druge strane. Prepoznajući egzistencijalne probleme života na otocima, država je utvrdila posebnu skrb o otocima vrednujući njihovu prostornu problematiku putem Nacionalnog programa razvitka otoka i Zakona o otocima (NN 34/99, 32/02, 33/06) izradom Programa održivog razvoja otoka.

Osnovni koncept strategije razvitka otoka temelji se na metodi održivog razvoja, koji će se podupirati posebnim mjerama zaustavljanja procesa depopulacije, odgovarajućim gospodarskim programima.

Osnovne razvojne značajke Općine temelje se na revitalizaciji i razvoju poljoprivrednih djelatnosti, poglavito maslinarstva. Studijom korištenja i zaštite mora i podmorja Zadarske županije utvrđene su moguće nove lokacije ribogojilišta, za uzgoj bijele ribe, tuna i školjki na području Općine Kukljica. U tercijarnom sektoru značajni su postojeći turistički kapaciteti, a Općina ima važan geoprometni položaj: u cestovnom prometu se mostom povezuju otoci Ugljan i Pašman, odnosno općine Pašman i Kukljica, a glavnina pomorskih prometnih tokova prema Kornatima, Dugom otoku, Ižu i Ravi odvija se prolazom Mali Ždrelac.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

U sklopu integralnog općinskog prostora na razini postojećeg stanja moguće je identificirati slijedeće makro prostorne cjeline:

- naselje Kukljica,
- jugozapadni obalni pojas,
- središnji teritorij.

Naselje Kukljica sa svojim novonastalim periurbanim obalnim produžecima tvori glavno građevinsko područje Općine. Relativno koncentrirano autohtono naselje posljednjih desetljeća u procesu rasta svoje fizičke strukture širi se u tri nepoželjna smjera: južno od dugootočne cestovne trase, te dužobalno, lijevo i desno od autohtone aglomeracije.

Jugozapadni obalni pojas uglavnom je intaktno obalno područje s brojnim uvalama i kvalitetnim plažama, koje su za sada u nedovoljnom, pasivnom korištenju

Središnji općinski prostor teritorij zaposjedaju najvećim dijelom maslinici zapušteni i revitalizirani, te manjim dijelom područja obrasla makijom odnosno kamenjari.

U planom utvrđenoj prostornoj organizaciji Općine uspostavljaju se sljedeći parametri:

- zaustavlja se neprihvatljivo širenje naselja izvan granica logičnog i racionalnog prostornog obuhvata,
- u jugozapadnom obalnom području planiraju se dvije turističke zone i to Veliki Karantun u uvali Kunčabok i Rasovica – Pod Forča, u uvali Poforča
- središnji općinski prostor zadržava se na razini postojećeg stanja uz uspostavljanje novih kolnih putova prema turističkim zonama, te rekonstrukciju postojećih pješačkih staza, koje će povezivati buduća turistička naselja i plaže sa središtem naselja.

Pored navedenih zona, planom se definiraju i dvije gospodarske zone u rubnim dijelovima naselja.

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Red. broj	Općina Kukljica	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Općine	stan/ha ha/stan*
1.0. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
1.1.	GP ukupno/ izgrađeni dio GP ukupno - obalno - otočno - kontinentalno – granično - ostalo	GP	117,91 80,95 - 117,91 - -	17,40 11,93 5,5 8,0 5,5	
1.2.	Izgrađene strukture izvan GP-a ukupno	I E H K T R	7,82 23,00 3,10	1,16 3,40 0,45	83,1 28,3 209,7
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno - obradive	P P1 P2 P3	302,52	44,61	0,46*
1.4	Šumske površine ukupno - gospodarske - zaštićne - posebne namjene	Š Š1 Š2 Š3	35,49	5,23	0,05*
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	187,44	27,64	0,28*
1.6.	Vodne površine ukupno - vodotoci - jezera - akumulacije - retencije - ribnjaci	V	-		*
1.7.	Ostale površine ukupno	N IS G	0,72	0,10	0,0*
	Općina ukupno		678,00	100,00	1,04*

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

U Općinskom akvatoriju uz otoke Veli školj, Bisage i Golac, egzistiraju ribogojilišta koja djeluju na osnovu koncesija.

Struktura gospodarstva se neće mijenjati. Očekuje se intenzivniji razvoj poljoprivrede, turizma i usluga. Glavna grana gospodarstva bit će turizam. Poljoprivrednu proizvodnju treba uklopiti u današnji opći trend adekvatnog vrednovanja i razvoja, uvažavajući specifičnosti otočne sredine. Ribarstvo i marikultura zauzimaju sve značajnije mjesto u strukturi gospodarstva.

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Građevinska područja

Građevinska područja na prostoru Općine nalaze se u sklopu naselja Kukljica, uključujući njezina periurbana obalna proširenja, ali i u manjim disperzivnim formacijama, kao i u vidu pojedinačnih parcela na različitim dijelovima općinskog teritorija.

U sklopu naselja moguće je identificirati starije, gusto izgrađeno gradbeno tkivo sa zbijenim grozdastim strukturama, te novije rahlo izgrađene strukture slobodnostojećih objekata, izgrađene unutar definiranih građevinskih parcela.

U zonama, planom naznačene, guste izgradnje omogućit će se dogradnje, prigradnje i nove gradnje po posebnim uvjetima koje će se definirati s obzirom na urbanu tipologiju i graditeljske osobitosti autohtonog naselja.

U zonama rijetke izgradnje omogućit će se nova gradnja po uobičajenim standardima za slobodnostojeću individualnu gradnju.

Obalna proširenja naselja, u pogledu zahvata zadržat će se na razini postojećeg stanja. To znači da će biti dozvoljene nove interpolacije po posebnim uvjetima s obzirom na karakter i konkretnе prostorne uvjete izgradivog područja.

Za izgradnju i uređenje građevinskih područja naselja naročito neizgrađenih dijelova potrebno je izraditi UPU-e u skladu s uvjetima Plana, a prema grafičkom prilogu (list br. 4)

Disperzivno rasuta individualna gradnja izvan građevinskog područja naselja Kukljica zadržat će se na razini postojećeg stanja.

Turističke zone

Osim postojeće turističke zone "Zelena punta" planom su definirane makrolokacije dvaju budućih turističkih naselja, jednog u uvali Mala Lamjana i drugog u uvali Kunčabok.

Na području postojećeg turističkog naselja zadržava se max. kapacitet od 800 ležaja, utvrđen odredbama PPŽ-a.

U novoplaniranim turističkim zonama omogućava se izgradnja turističkog naselja u skladu s odredbama ovog Plana.

Poslovne zone

U rubnim predjelima naselja Kukljica planirane su dvije poslovne zone, namjenjene obrtničkoj i servisnoj djelatnosti. S obzirom na položaj tih zona rubno od naseljenih područja, radne aktivnosti unutar zona moraju udovoljavati najvišim ekološkim standardima.

Zaštićena zona

Prostor oko crkvice Gospe od Sniga planom se definira kao zaštićena zona. Određuje se prva zona zaštite koja podrazumijeva parcelu crkvice, te druga zaštićena zona, koja podrazumijeva

područje poluotoka Glavica. Sveukupne intervencije na tom prostoru, uključujući i radnje uređenja i oplemenjivanja okoliša sakralnog objekta, moraju se odvijati uz odobrenje i nadzor nadležne institucije – Uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine – Sjedište Zadar.

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustavi

Cestovni promet

Postojeću cestovnu mrežu na području Općine čini glavna prometnica na otoku koja povezuje sva naselja otoka Ugljana, a mostom i otoka Pašmana. Temeljem odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne, županijske i lokalne ceste (N.N. 79./99., 111/00, 98/01, 143/02) ta cesta razvrstana je kao državna cesta D110 Moline (trajektna luka)-Ugljan-Tkon (trajektna luka) dužine $L = 41,5$ m. Područjem Općine prolazi u dužini cca 6 km, rubnim područjem naselja. Na spomenutoj dionici vrši se povremeno automatsko brojenje (PAB) prometa. Prosječni godišnji promet (2006. god.) iznosi 1106, a prosječni ljetni dnevni promet 2524 vozila.

Razvrstana cesta je i lokalna cesta L63171, spojna cesta Kukljice s državnom cestom D110 duljine 0,8m, i širine 4,0m.

Druge ceste, tj. putovi na području Općine nisu razvrstani, već čine mrežu nerazvrstanih prometnica unutar samog naselja.

Javni promet odvija se autobusnom linijom Preko-Tkon, vezano na trajektne linije Preko-Zadar, te Tkon-Biograd.

Uz postojeću kategoriziranu cestovnu mrežu Planom se predviđaju nove ceste. Osnovni sustav najvažnijih cestovnih pravaca ucrtan je na grafičkim prilozima Plana (karta 1. Korištenje i namjena površina, mj. 1:25 000).

Značajnija planirana prometnica je obilaznica državne ceste D110 čija trasa je načelno određena Planom i za koju treba izraditi idejne projekte koji će biti temelj za dobivanje lokacijskih uvjeta.

Planirana je također rekonstrukcija i korekcija trase državne ceste D110 dionice Kukljica-Ždrelac, te izgradnja pristupnih cesta za privremenu regulaciju prometa zbog prokopa kanala Ždrelac. U sklopu rekonstrukcije kanala Ždrelac planirana je i rekonstrukcija mosta Ugljan – Pašman koja će se izvršiti temeljem izrađene dokumentacije.

Planirana cestovna mreža će na najbolji način povezivati sva građevinska područja u Općini međusobno, ali isto tako i s prometnicama višega reda.

Postojeća cestovna mreža mora se modernizirati, što traži redovno održavanje kolničke konstrukcije i poboljšanje sigurnosti prometa postavljanjem odgovarajuće prometne signalizacije i realizacijom boljih tehničkih elemenata.

Unutar naselja moraju se proširiti koridori cestovne mreže te izvršiti odgovarajuća regulacija prometa u cilju ostvarenja bolje protočnosti vozila. Za sigurniji pješački promet moraju se izgraditi odgovarajući nogostupi.

Pomorski promet

Izravne pomorske veze Kukljice s kopnom nema, već se ona ostvaruje jedinstveno za otoke Ugljan i Pašman, i to linijama Preko-Zadar, odnosno Tkon- Biograd.

Luka Kukljica je razvrstana luka, otvorena za javni promet, od lokalnog je značaja, što je definirano Naredbom o razvrstavanju luka otvorenih za javni promet. Formirana je unutar uvale Kukljica u sklopu građevinskog područja, a njome se odvija javni, komunalni, tranzitni, nautički i sportski promet te promet ribarskih i turističkih brodova.

Luke posebne namjene na području Općine su sportska luka unutar lučkog područja luke Kukljica i sidrište u uvali Ždrelašćica.

Duž obalnog područja izgrađeno je i u funkciji više privezišta.

Lokalni, tj. unutrašnji brodski promet odvija se uređenim plovnim putom, područjem Malog Ždrelca, prema zakonskim odredbama.

Mali Ždrelac je prolaz između otoka Ugljana i Pašmana, koji povezuje Srednji kanal s Lukom Ždrelac i Zadarskim kanalom. U najužem dijelu širine je 20 m, a najmanja dubina je 4,0 m. Preko prolaza je most dug 210 m visine 16,5 m iznad srednje razine mora.

U prolazu i neposredno pred ulazom i izlazom, zabranjeno je sidrenje, zadržavanje i ribolov.

Planom se utvrđuje moguća namjena unutar područja luke otvorene za javni promet - lokalne luke Kukljica:

- javni promet – promet manjih putničkih brodova i tranzitni promet (ribarski brodovi, turistički brodovi i dr.).
- komunalni vez - vez za brodice lokalnog stanovništva i brodice u tranzitu
- nautički vez
- vez ribarskih i turističkih brodova
- sportska luka

Vršni kapacitet iznosi:

	LOKACIJA	NAMJENA	KAPACITET
1.	luka Kukljica	luka otvorena za javni promet	<400
2.	luka Kukljica	sportska luka	<200
3.	uvala Ždrelašćica	sidrište	<100

Sportska luka može se koristiti samo za sportske djelatnosti (članak 81. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, N.N. 158/03, 141/06).

Za postizanje veće sigurnosti plovidbe i zaštite brodova unutar lučkog područja luke Kukljica planirana je izgradnja zaštitnog lukobrana temeljem izrađene dokumentacije.

Svi zahvati na uređenju obale poduzimaju se na temelju provedbenih dokumenata prostornog uređenja koji ujedno čine i osnovu za koncesije.

Kako bi se osigurala veća sigurnost plovidbe i prolaz većih brodova planiran je prokop prolaza Malog Ždrelca i podizanje mosta za što je izrađena prostorno-planska dokumentacija.

Telekomunikacijski promet

Magistralni svjetlovodni kabel otoka Ugljana i Pašmana položen državnom cestom vezuje se na postojeću lokalnu komutaciju smještenu u zgradi Pošte.

Naseljem je položene TT mreža koja udovoljava sadašnjim potrebama.

U segmentu pokretnih telekomunikacija na području Općine izgrađena je jedna bazna postaja.

Pokrivenost signalom je dobra.

Poboljšanje fiksne telefonske mreže i povećanje njenih kapaciteta vršit će se sukladno ritmu izgradnje planiranih sadržaja.

U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreže uvođenjem novih usluga i tehnologija. U skladu s navedenim, na području obuhvata Plana moguća je izgradnja i postavljanje dodatnih osnovnih postaja – smještajem antena na antenske stupove i na krovne prihvate na postojećim objektima.

Na području Općine poštansku službu vrši Hrvatska pošta - Centar pošta Zadar putem Poštanskog ureda 23271 Kukljica. Prema planovima razvoja HP - CP Zadar na području općine Kukljica ne predviđa se otvaranje novih poštanskih ureda.

3.5.2. Energetski sustav

Elektroenergetski sustav

Područje Općine je u sklopu jedinstvenog elektroenergetskog sustava Zadarske županije. Opskrba električnom energijom vrši se iz dva smjera:

110 kV-nim podmorskim kabelom – TS 35/10 Zadar 4-TS 35/10 Kukljica

10 kV-nim postojećim dalekovodom položenim duž otoka

Iz trafostanice TS 35/10 Kukljica položen je 35 kV kabel za vezu Dugog otoka, koji je sada pod naponom od 10 kV. Planira se izgradnja 110 kV TS Kukljica

Naselje se opskrbljuje električnom energijom iz trafostanica snage TS 10/04 kV, a povećanjem konzuma planirat će se proširenje elektroopskrbne mreže.

Postojeće stanje temeljnih elektroopskrbnih objekata višeg naponskog nivoa 20 i 35 u Općini je povoljno, i zadovoljit će sve potrebe budućeg gospodarskog razvoja u planskom razdoblju. Niskonaponska mreža i TS 10/04 kV kompletirat će se i izgrađivati usporedno s izgradnjom novih gospodarskih subjekata i potrošača električne energije.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Naselje Kukljica trenutno se opskrbljuje vodom iz pravca otoka Pašmana koji se opskrbljuje vodom podmorskim cjevovodom profila 170 mm, koji je povezan s magistralnim cjevovodom Šibenik-Zadar u mjestu Turanj, preko otoka Babac, s mjestom Pašman. Cjevovod profila 300 mm proteže se cijelim otokom Pašmanom te se preko mosta povezuje na cjevovod otoka Ugljana, koji je zbog ograničenih količina vode isključen ispred naselja Kukljica. Vodoopskrbna mreža naselja uglavnom je izvedena.

Buduće funkcioniranje vodoopskrbnog sustava otoka Ugljana, a time i naselja Kukljice rješavat će se prema faznosti određenoj Idejnim rješenjem vodoopskrbnog sustava Zadarskih otoka (Hidroekspert d.o.o. Split, 2001.). Prema istom, u prvoj fazi izgradnje, priključenje naselja na magistralni cjevovod otoka Ugljana će se izvršiti preko regulatora tlaka, te nije potrebna izgradnja vodospreme Kukljica (dnevne neravnomjernosti pokrivat će se vodospremom Kaliznimno iz vodospreme Starešin). Izgradnja vodospreme u Kukljici nalaže se nakon širenja vodoopskrbne mreže na druge otoke, tj povećanjem potrošnje otoka Ugljana ili same Kukljice. Priključenje naselja Kukljice na magistralni cjevovod dopustivo je samo na jednom mjestu i to na mjestu mimoilaženja povratnog cjevovoda iz vodospreme s postojećim magistralnim cjevovodom.

Parametri za dimenzioniranje mjesne vodoopskrbne mreže određeni idejnim rješenjem:

- priključenje do 1280 stanovnika i cca 1400 turista s planiranom potrošnjom od $Q_{\max/\text{dan}} = 9,7 \text{ l/sek}$, tj. $Q_{\max/\text{sat}} = 20,9 \text{ l/sek}$
- vodosprema Kukljica volumena $V = 410 \text{ m}^3$ s kotom dna 60,0 m.n.m., s kotom preljeva 65,0 m.n.m., te s kotom punjenja 65,0 m.n.m., s napomenom da se visinski položaj vodospreme može korigirati s obzirom na hidraulički proračun mreže.

Potrebno je izvršiti novelaciju postojeće projektne dokumentacije vodovodne mreže naselja uvažavajući nove okolnosti, s obzirom na povećanje smještajnih (turističkih i stambenih) i proizvodnih kapaciteta.

Odvodnja otpadnih voda

Naselje Kukljica ima u značajnoj mjeri izgrađen kanalizacijski sustav sanitarno-potrošnih otpadnih voda. Odvodnja otpadnih voda riješena je preko dvije crpne postaje, glavnog gravitacijskog kolektora, uređaja za pročišćavanje, te podmorskog ispusta dužine 200 m. Postojeći uređaj za pročišćavanje je nezadovoljavajući, a isto tako i podmorski ispust, te se planira ugradnja mehaničkog uređaja za pročišćavanje, te produženje podmorskog ispusta

prema zakonom određenim normativima o kakvoći obalnog mora, tj. Uredbe o klasifikaciji voda (N.N. 77/98.)

Za buduća turistička naselja treba predvidjeti zasebna rješenja odvodnje otpadnih voda, a prilikom definiranja sustava odvodnje otpadnih voda, tj. izrade idejnih rješenja, za svaki pojedini zahvat valja se pridržavati "Smjernica Savjeta europske unije" i "Prijedloga nacrta normi iz oblasti zaštite voda RH", kao krunkih dokumenata koji na ozbiljan i dugoročan način definiraju problematiku zaštite od onečišćavanja koje uzrokuje nekontrolirano ispuštanje otpadnih voda u okoliš, a sve usklađeno sa Zakonima, pravilnicima i normama RH i to: Državni plan za zaštitu voda (NN8/99), Uredba o klasifikaciji voda (NN77/98), Uredba o opasnim tvarima u vodama (77/98), Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja, opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama (NN40/99 i 06/01).

Općenite smjernice za efikasno rješavanje zaštite voda od zagađivanja su:

- odabir primjerene tehnologije pročišćavanja svih otpadnih voda, kojom će se iste pročistiti potpuno ili samo djelomično, ovisno o karakteristikama i zahtjevima prijamnika u kojeg se ispuštaju,
- izbor mjesta ispusta mora se odabrati ovisno o ekološkoj vrijednosti sredine i hidrografskim karakteristikama prijamnika,
- odabrani sustav pročišćavanja mora omogućavati nadogradnju pojedinih etapa pročišćavanja,
- izrada primjerenih koncepcijских rješenja odvodnje i dispozicije otpadnih voda.

3.6. Postupanje s otpadom

Komunalni otpad je otpad iz kućanstva te otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina i otpad sličan otpadu iz kućanstva koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima.

Općina Kukljica je osnovala komunalno poduzeće "Sabuša" koje odvozi i odlaže komunalni otpad na odlagalište otpada Grada Zadra. No, na području Općine Kukljica postoje "divlja" odlagališta, gdje se otpad (građevinski, tehnički i dr.) odlaže bez ikakve kontrole. Ta odlagališta zdravstveno, ekološki i estetski opterećuju okoliš. Najveće "divlje" odlagalište je u fazi sanacije i time će se smanjiti opterećenje okoliša.

Osnovni cilj postupanja s otpadom na području općine Kukljica je odvoz otpada s otoka na kopno što ima svoje uporište u izrađenoj Studiji o postupanju s otpadom za područje Zadarske županije.

Ostvarivanje navedenog cilja postići će se dosljednom provedbom koncepta cjelovitog gospodarenja otpadom, kojim su glavni prioriteti za otočna područja sljedeći:

- izbjegavanje nastanka otpada,
- edukacija stanovništva,
- smanjenje i višekratno korištenje ambalaže,
- vrednovanje neizbjježnog otpada,
- odvojeno sakupljanje i recikliranje korisnih i štetnih sastojaka otpada (metali, papir, staklo, PET ambalaža itd.),
- biološka obrada odvojeno sakupljenog bio otpada (kompostiranje),
- odlaganje ostatnog otpada,
- sanacija postojećih smetlišta,
- odvoz otpada s otoka,
- izgradnja transfer postaja.

Neopasni tehnološki otpad je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima, a po količinama, sastavu i svojstvu razlikuje se od

komunalnog otpada. To je otpad koji za razliku od opasnog tehnološkog otpada ne sadrži ili sadrži malo tvari koje podliježu fizičkoj, kemijskoj ili biološkoj razgradnji pa ne ugrožavaju okoliš. Građevinski otpad predstavlja veći problem zbog količine i selekcioniranja, budući da se odlaže neorganizirano na mnogim mjestima, a problem je tim veći što taj otpad zbog svojeg volumena i fizikalnih svojstava trajno mijenja prostor na koji je odložen. Vrlo malo ili gotovo nikakvo je njegovo iskorištavanje u smislu izgradnje podloga za putove, raznih objekata ili ostale infrastrukture. Planom se predlaže njegovo korištenje u navedene svrhe.

Otpad iz poljoprivrednih djelatnosti uglavnom završava na poljima gdje se biološki razgradi kao ostatak žetve ili stajsko gnojivo. Veći problem bi se stvorio otpadom od mogućih farmi i klaonica koji bi se trebalo organizirano odvoziti, i ako postoje primjeri u drugim općinama gdje se takav otpad odlaže ili zakopava u zemlju. Ovdje nije riječ o opasnom otpadu sve dok nema zaraznih bolesti i infekcija. Rješavanje ovog problema je u nadležnosti lokalne samouprave i komunalnih redara.

U skladu sa Zakonom o otpadu (NN br. 178/04, 111/06), i Pravilnikom o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN. 97/05) županije osiguravaju provođenje mjera postupanja s neopasnim tehnološkim otpadom.

Opasan otpad je utvrđen dodacima I, II, i III Zakona o ratifikaciji konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (NN Međunarodni ugovori, br. 3/94). Sadrži tvari koje imaju jedno od ovih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nagrizanje, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost i svojstvo otpuštanja otrovnih plinova kemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom. Komunalni i/ili tehnološki otpad svrstava se u opasan otpad ako sadrži tvari koje imaju jedno od spomenutih svojstava.

Vlada Republike Hrvatske osigurava provođenje mjera postupanja s opasnim otpadom utvrđenih Strategijom zaštite okoliša.

Na području Zadarske županije, komunalni otpad s karakteristikama opasnog otpada sakuplja se i odlaže zajedno s ostalim komunalnim otpadom na smetlišta ili odlagališta bez ikakve kontrole. Stoga je potrebno, na osnovu Programa i Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, uspostaviti mrežu sabirališta i skladištenja opasnog otpada. Na području Općine nije predviđeno uspostavljanje građevine za skladištenje i obrađivanje opasnog otpada.

Proizvođač opasnog otpada je dužan skladištiti opasni tehnološki otpad na propisan način do trenutka predaje ovlaštenom sakupljaču opasnog otpada do konačnog zbrinjavanja o čemu skrbi Vlada Republike Hrvatske.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

More i vode

Potencijalni izvori onečišćenja su:

- lučica u središtu Kukljice,
- otpadne vode iz podmorskog kanalizacijskog ispusta,
- brojni manji onečišćivači (odlagališta otpada, septičke jame s propusnim dnom, izljevi fekalija itd.), ali vrlo opasni za onečišćenje okoliša,
- otpad koji se baca u more, te na morskom dnu izaziva negativne posljedice po životinjski i biljni svijet,
- brodski balast, otpadna ulja.

U cilju sprječavanja većeg onečišćenja mora potrebno je:

- organizirati službu za čišćenje mora i skupljanje otpada s brodova,
- povećati broj uređaja na kopnu za prihvrat i obradu sakupljenog otpada s mora,

- osuvremeniti i proširiti kanalizacijski sustav.

Tlo

Do onečišćenja tla dolazi uslijed raznih ljudskih aktivnosti, pri čemu osobito veliki učinak imaju divlja odlagališta (smetlišta).

Korištenje pesticida i herbicida u poljodjelstvu, također uzrokuje velika onečišćenja tala, koja i nakon prestanka aktivnosti na njima ostaju još dugo vremena kontaminirana.

Racionalnim korištenjem prostora namijenjenog gradnji, uz ograničenja u korištenju neizgrađenih površina, a posebno javnih zelenih i zaštitnih površina, sačuvat će se prirodni okoliš i biološka raznolikost, krajobrazne vrijednosti, te ukupna kvaliteta prostora općine Kukljica.

Zrak

Stanje zraka nekog područja određeno je katastrom emisije, koje obuhvaća spisak svih izvora zagađivanja s podacima o geografskom položaju, vrsti izvora, vrsti i obliku nečistoća, njihovoj količini i koncentraciji, te načinu, trajanju i učestalosti emisije. Donošenjem Programa zaštite zraka za Zadarsku županiju omogućeno je kontinuirano praćenje kakvoće zraka na području čitave Županije.

Cestovni promet bi mogao uzrokovati najveću prijetnju kvaliteti zraka, posebno za dijelove naselja koji se nalaze neposredno uz glavne prometnice. Obliskovanjem sustava prometa, djelomičnom orientacijom na javni prijevoz (putem čestih i kvalitetnih autobusnih linija) i bezolovna goriva, te zaštita zaštitnih pojasa oko prometnica, smanjit će se štetni utjecaji na čistoću zraka.

Zaštita zraka može se osigurati i sustavnom kontrolom rada malih kotlovnica.

Značajni zagađivači na ovom području su pesticidi. Prskanjem pesticidima se stvaraju aerosoli, što kod ljudi izaziva trovanje dišnih organa, pa bi njihovu upotrebu trebalo izbjegavati.

Buka

Svaki neželjeni zvuk nazivamo bukom. S komunalno-higijenskog i zdravstvenog gledišta, buka utječe negativno na normalan život i rad ljudi, također negativno djeluje i na zdravlje čovjeka.

Buka i vibracije imaju nepovoljan premda često teško primjetljiv ili prikriven utjecaj na okoliš. U vezi s time, bučne djelatnosti bi trebalo locirati na mesta gdje neće nepovoljno utjecati na postojeće i planirane sadržaje osjetljive na buku. Naseljena područja treba usmjeravati podalje od glavnih prometnica kako prometnice ne bi negativno utjecale na stambene i prateće sadržaje, te kako ovi sadržaji ne bi ugrozili protočnost i sigurnost prometovanja cestama. U slučaju da buka dosegne problematične razine, potrebno je primijeniti mehanizme koji će smanjiti njezin utjecaj, i to na način da se stvaraju barijere između izvorišta buke i stambenog ili javno društvenog sadržaja. Barijere mogu tvoriti puni zidovi, panoi i drugi kruti materijali kao i gusto zasađeni zeleni pojasi. Kombinacije tvrdih ploha i zelenih pojasa su najučinkovitija i estetski najprihvatljivija rješenja. Postoje i načini izgradnje te različiti građevinski materijali koji znatno mogu smanjiti utjecaj buke (izo stakla, organizacija i unutarnjih prostora građevine te orientacija na parceli i sl.).

Proizvodne zone su smještene dovoljno daleko od stambenog područja s čime se izbjegava eventualni nepovoljan utjecaj buke.

Sadržaj

OBRAZLOŽENJE.....	1
1. POLAZIŠTA	1
<i>1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE KUKLJICA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE ŽUPANIJE I DRŽAVE.....</i>	<i>1</i>
<i>1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru .....</i>	<i>1</i>
<i>1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke .....</i>	<i>2</i>
<i>1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova .....</i>	<i>8</i>
<i>1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke, te prostorne pokazatelje .....</i>	<i>9</i>
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA.....	14
<i>2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA .....</i>	<i>14</i>
<i>2.1.1. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava .....</i>	<i>14</i>
<i>2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora.....</i>	<i>15</i>
<i>2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša.....</i>	<i>15</i>
<i>2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČENJA.....</i>	<i>15</i>
<i>2.2.1. Demografski razvoj .....</i>	<i>15</i>
<i>2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture.....</i>	<i>16</i>
<i>2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture.....</i>	<i>16</i>
<i>2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina .....</i>	<i>17</i>
<i>2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA .....</i>	<i>17</i>
<i>2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora.....</i>	<i>17</i>
<i>2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgradenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih cjelina i kulturno-povijesnih cjelina .....</i>	<i>18</i>
<i>2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture .....</i>	<i>18</i>
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA.....	19
<i>3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE.....</i>	<i>19</i>
<i>3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA.....</i>	<i>19</i>
<i>3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina .....</i>	<i>20</i>
<i>3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI.....</i>	<i>21</i>
<i>3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA .....</i>	<i>21</i>
<i>3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava.....</i>	<i>22</i>
<i>3.5.1. Prometni infrastrukturni sustavi .....</i>	<i>22</i>
<i>3.5.2. Energetski sustav .....</i>	<i>24</i>
<i>3.5.3. Vodnogospodarski sustav .....</i>	<i>24</i>
<i>3.6. POSTUPANJE S OTPADOM .....</i>	<i>25</i>
<i>3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ .....</i>	<i>26</i>